

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-31

Diarienummer 0464/22

Handläggare

Daniel Goffe

Telefon: 031-368 21 86

E-post: daniel.goffe@ioff.goteborg.se

Göteborgs Stads idrottspolitiska program 2023–2030

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden godkänner förslaget till Göteborgs Stads idrottspolitiska program 2023–2030.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förslaget till Göteborgs Stads idrottspolitiska program 2023–2030 till kommunstyrelsen som svar på kommunstyrelsens återremiss (§ 265, 2023-04-05) samt som svar på kommunfullmäktiges uppdrag att ”ta fram ett idrottspolitiskt program” (§ 5, 2020-11-05) och kommunfullmäktiges uppdrag att ”omhänderta intentionerna med en bredd- och elitidrottsstrategi inom ramen för det idrottspolitiska programmet i den mån det pågående arbetet saknar relevanta aspekter” och att i programmet ”omhänderta åtgärder för att minska avhoppet från idrottsföreningar bland unga över 15 år” (§ 13, 2021-09-30).

Sammanfattning

Det förslag till Göteborgs Stads idrottspolitiska program som idrotts- och föreningsnämnden sedan tidigare godkänt har reviderats till följd av att kommunstyrelsen i april återremitterade ärendet för vissa kompletteringar och konkretiseringar. De justeringar som har gjorts förtydligar hur programmet styr mot insatser för flickor och ledare i föreningslivet, äldre, planeringen av fullmåtthallar samt samarbetet med föreningslivet, akademien, näringslivet och andra aktörer. Det reviderade programförslaget föreslås översändas till kommunstyrelsen för ett antagande i kommunfullmäktige.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De justeringar som har gjorts av programförslaget till följd av återremissen bedöms inte ha någon betydande påverkan på den ekonomiska dimensionen. Programmet i sin helhet innebär fortsatta kostnader för att bland annat stödja föreningsidrotten, stödja olika typer av idrottsevenemang och att bygga, rusta upp och drifva idrottsanläggningar. Att uppfylla målen i programmet kan kräva att större ekonomiska resurser behöver tillföras jämfört med i dag, framför allt vad gäller investeringar i idrottsanläggningar. Forskning visar dock att satsningar på idrott ska ses som en investering som över tid genererar bättre hälsa och ekonomi för både individen och samhället. De ekonomiska analyserna och besluten omhändertas inom ramen för Göteborgs Stads process för investerings- och verksamhetsnomineringar.

Bedömning ur ekologisk dimension

De justeringar som har gjorts av programförslaget till följd av återremissen bedöms inte ha någon betydande påverkan på den ekologiska dimensionen. Programmet förutsätter satsningar på byggandet, upprustningen och driften av idrottsanläggningar, vilket i varierande grad belastar miljön och klimatet. Arbetet med idrottsanläggningar regleras i det avseendet av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram som bland annat pekar ut ett hållbart byggande som en av sex övergripande strategier. Även idrottsevenemangen och transporterna till och från idrottsanläggningarna är viktiga ur ett ekologiskt perspektiv. Göteborgs Stad ska enligt programmet arbeta för ekologiskt hållbara idrottsevenemang och fungera som ett stöd till evenemangsarrangörer i deras hållbarhetsarbete. Vidare är en viktig utgångspunkt i programmet att idrottsanläggningarna ska användas effektivt – att det ska finnas förutsättningar för många idrotter på samma idrottsanläggning, att idrottsanläggningarna samnyttjas med andra funktioner och att vissa typer av idrottsanläggningar ska kunna användas under en större del av dygnets timmar.

Bedömning ur social dimension

De justeringar som har gjorts av programförslaget till följd av återremissen förtydligar programmets bidrag till en social hållbarhet. Programmet ska bidra till en ökad fysisk aktivitet, en stärkt föreningsidrott och ett jämlikt idrottande. Programmet har ett genomgående jämlikhetsperspektiv mot bakgrund av de stora skillnaderna i folkhälsa bland olika grupper i samhället. Jämlikhetsperspektivet tar sig bland annat uttryck i målsättningar och strategier för att såväl användningen av idrottsanläggningarna som deltagandet i föreningsidrottandet och idrottandet på egen hand ska öka och bli mer jämlikt. Ett viktigt värde för kommunens stöd till elitidrotten är att stödet ska vara jämlikt och jämställt.

Andra viktiga sociala värden som lyfts fram i programmet är civilsamhällets betydelse och idrottsevenemangens bidrag till engagemang och gemenskap i staden.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Göteborgs Stads idrottspolitiska program 2023–2030
2. Protokollsutdrag idrotts- och föreningsnämnden 2022-12-19, § 189
3. Återremissyrkande angående Göteborgs Stads idrottspolitiska program 2023–2030

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden översände i december 2022 ett förslag till Göteborgs Stads idrottspolitiska program till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till nämnden för vissa kompletteringar. Förvaltningen har tagit fram ett reviderat programförslag som nu föreslås godkännas och på nytt översändas till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsförvaltningen har utifrån ett uppdrag i Göteborgs Stads Budget 2021 sedan tidigare tagit fram ett förslag till idrottspolitiskt program för Göteborgs Stad.

Programförslaget är resultatet av ett brett arbete under två års tid där förtroendevalda, andra förvaltningar och bolag, föreningsidrotten, akademin, ungdomsfullmäktige med flera varit delaktiga i arbetsprocessen. Programförslaget består av fyra mål som ansvariga nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta för att uppfylla fram till år 2030. Programmet ska ge en gemensam syn på utvecklingen av idrott inom Göteborgs Stad och bidra till en ökad fysisk aktivitet, en stärkt föreningsidrott och ett jämlikt idrottande.

Idrotts- och föreningsnämnden godkände programförslaget den 19 december 2022 (se bilagt protokollsutdrag 2022-12-19, § 184) och översände programförslaget till kommunstyrelsen för vidare hantering.

När ärendet behandlades på kommunstyrelsens sammanträde den 5 april 2023 (§ 265) återremitterades ärendet till idrotts- och föreningsnämnden för vissa kompletteringar och konkretiseringar, se bilagt återremissyrkande.

Kommunstyrelsens återremiss innehåller fem beslutspunkter.

- a. Komplettera programmet med strategier för att i ökad utsträckning engagera gruppen äldre.
- b. Komplettera programmet med strategier riktade mot tjejer under avsnittet Föreningsidrott.
- c. Konkretisera samarbetet mellan kommun, akademi, föreningsidrott, näringsliv och andra aktörer.
- d. Komplettera programmet med strategier för att stödja och utveckla ledare/tränare inom såväl bredd- som elitidrotten.
- e. Komplettera programmet med en skrivning om att fullmåtshallar är normen vid nybyggnation av skolidrottshallar.

Idrotts- och föreningsförvaltningen har tagit fram ett reviderat förslag till idrottspolitiskt program som omhändertar de kompletteringar och konkretiseringar som efterfrågas i kommunstyrelsens beslut.

I avsnittet nedan beskrivs de justeringar och överväganden som gjorts utifrån de fem beslutspunkterna.

Förvaltningens bedömning

Beslutspunkt a: Komplettera programmet med strategier för att i ökad utsträckning engagera gruppen äldre

För att uppfylla målen i det idrottspolitiska programmet är det grundläggande att Göteborgs Stad på olika sätt arbetar för att stärka äldres förutsättningar. Äldre deltar i

lägre utsträckning inom föreningsidrotten och rör på sig mindre i vardagen även generellt sett. För att uppfylla programmets syfte att bidra till ett jämlikt idrottande är det därför av vikt att insatserna anpassas för att engagera gruppen äldre.

För att tydliggöra gruppen äldres position i det idrottspolitiska arbetet har flera skrivningar i programmet utvecklats. Målområdet föreningsidrott har nu ett tydligare perspektiv om ett livslångt idrottande som inte enbart fokuserar på behovet av att rekrytera och behålla barn och unga utan som även pekar ut vad föreningsidrotten kan betyda särskilt för äldre. För äldre kan föreningsidrotten utgöra ett socialt sammanhang och bidra till en känsla av gemenskap och tillhörighet samtidigt som det möjliggör en aktiv livsstil. Ett livslångt idrottande förutsätter även ett fokus på barn och unga eftersom äldres idrottsvanor påverkas av de mönster som etableras i tidig ålder. Alla i Göteborg ska oavsett ålder känna att de kan vara aktiva i föreningsidrotten, antingen som utövare eller som ledare.

Målområdet idrott på egen hand har kompletterats med resultat från idrotts- och föreningsförvaltningens nya undersökning Idrottsvaneundersökningen 2023 som visar att en stor andel äldre uppger att de inte har kunskap om det befintliga utbudet av anläggningar och aktiviteter i staden. Resultatet stärker behovet av programmets prioriterade strategi att öka kännedomen om utbudet i staden som ett av flera sätt att engagera äldre och andra underrepresenterade grupper.

Programmet ställer sedan tidigare krav på att de prioriterade strategierna som är knutna till målområdena idrottsanläggningar och idrott på egen hand ska riktas mot bland annat gruppen äldre. Även inriktningen för målområdet föreningsidrott har nu kompletterats med att dess prioriterade strategier ska riktas mot personer som är 65 år eller äldre, vilket går i linje med betoningen på arbetet för ett livslångt idrottande.

De prioriterade strategierna är anpassade efter gruppen äldre och de ansvariga aktörerna ska enligt programmet utforma arbetet med de prioriterade strategierna på ett sätt som bäst gynnar gruppen äldre. Av den anledningen föreslår förvaltningen ingen ytterligare strategi att tillföra programmet.

Programmet pekar sammantaget ut en lång rad insatser som är viktiga för att engagera gruppen äldre. Insatserna har utarbetats med utgångspunkt i forskningsresultat och inspel från olika referensgrupper under arbetet med programförslaget. Programförslaget lyfter bland annat behovet av att göra det lätt att ta sig till idrottsanläggningarna genom trygga och hållbara transporter till och från idrottsanläggningarna. Andra centrala delar av programmet handlar om att idrottsanläggningarna ska upplevas trygga och att det inte ska finnas fysiska hinder för att använda dem. Vidare ska Göteborgs Stad enligt programförslaget främja aktiviteter med låga trösklar, utveckla och stödja insatser för att erbjuda utrustning och öka kännedomen om utbudet av idrottsanläggningar, utrustning och aktiviteter för idrott på egen hand. Förvaltningen gör bedömningen att programmet ger Göteborgs Stad en tydlig styrning i arbetet för att engagera äldre inom idrott.

Förvaltningen har i samband med arbetet med återremissen fört dialog med kommunens framtidsutvecklare, de seniorer som ideellt bidrar i arbetet med Åldersvänliga Göteborg, som bekräftar att det är de insatser som lyfts i programmet som är viktiga för att skapa ett större deltagande bland äldre.

Vid genomförandet av programmet kommer de prioriterade strategierna omvandlas till aktiviteter som på ett mer konkret sätt beskriver arbetet för att engagera specifikt äldre.

Besluts punkt b: Komplettera programmet med strategier riktade mot tjejer under avsnittet Föreningsidrott

Flickor deltar i lägre utsträckning än pojkar i föreningsidrotten och arbetet för ett jämlikt deltagande i föreningsidrotten kräver ett särskilt fokus bland annat på flickor. För att tydliggöra detta har flera skrivningar i programmet utvecklats.

Flickors deltagande i föreningsidrotten är, precis som för pojkar, som störst i åldersgruppen 13–15 år och därefter minskar andelen aktiva bland 16–19-åringarna och 20–25-åringarna. Skillnaden är framför allt att andelen aktiva flickor (49 procent) generellt sett är lägre än bland pojkarna (60 procent), vilket kan göra flickors idrottande särskilt sårbart när flickor under en period ser många jämnåriga som slutar inom föreningsidrotten.

Föreningsidrottens utmaning handlar om att attrahera en grupp av barn och unga som har andra preferenser och förutsättningar än tidigare generationer. I takt med att de aktiva kommer upp i ungdomsåldrarna har föreningsidrotten svårt att bevara intresset för att idrotta i förening. En aspekt tycks handla om att föreningsidrotten av många upplevs som en miljö för tävlingsintresserade, vilket kan stå i konflikt med en ökad efterfrågan från barn och unga om att ha ett större inflytande över det egna idrottandet. Det här kan ta sig uttryck i en specialisering och en utslagning som riskerar att särskilt drabba flickor. Undersökningar har visat att flickor mer sällan än pojkar motiveras av idrottandets tävlingsaspekt.

Den här förutsättningen, som har förtydligats i programmet, gör det särskilt motiverat för Göteborgs Stad att stödja en verksamhet som ger möjligheter till flexibilitet och som inte förutsätter tävlingsinslag. Denna inriktning går i linje med föreningsidrottens egna målsättningar inom området och bedöms kunna gynna flickors deltagande liksom deltagandet hos andra underrepresenterade grupper.

En annan viktig aspekt som påverkar flickors deltagande inom föreningsidrotten handlar om utbudet av idrottsanläggningar. Eftersom flickor har andra idrottsvanor än pojkar är det viktigt att Göteborgs Stad tar hänsyn till flickors önskemål vid utformningen av nya idrottsanläggningar. Det är något som bedöms kunna gynna flickors föreningsdeltagande och har förtydligats i programmet.

De ansvariga aktörerna för målområdet föreningsidrott ska enligt programmet rikta samtliga strategier mot bland andra flickor. Förvaltningen ser därför inga skäl att tillföra ytterligare strategier som riktar sig särskilt mot flickor. Förvaltningen gör sammantaget bedömningen att programmet ger Göteborgs Stad en styrning mot de insatser som är viktigast för att stärka flickors förutsättningar att idrotta i förening.

Bärande delar av programmet är att ge förutsättningar för en flexibel och inkluderande föreningsidrott som inte förutsätter tävlingsinslag och en föreningsidrott som med låga trösklar har en närvaro där flickor och andra målgrupper befinner sig. Programmet styr mot trygga idrottsanläggningar, med närvarande ledare och vuxna, där flickor och andra målgrupper ges möjlighet att delta i utformningen. Förvaltningen gör bedömningen att det är denna typ av insatser som kan få fler flickor att lockas till föreningsidrotten och därtill få fler flickor att behålla intresset att fortsätta inom föreningsidrotten.

Arbetet som riktar sig mot flickor kommer, liksom för äldre, illustreras på ett tydligare sätt i de mer konkreta aktiviteterna som följer av genomförandet av programmet.

Besluts punkt c: Konkretisera samarbetet mellan kommun, akademi, föreningsidrott, näringsliv och andra aktörer

En stark elitidrott behöver stöd från flera aktörer inom idrottsstaden Göteborg. Göteborgs Stad kan inte till fullo påverka arbetet för en stark elitidrott men har möjlighet att bidra tillsammans med andra. För att tydliggöra Göteborgs Stads roll i ett sådant samarbete har programmets förtydligats.

En viktig plattform för samarbetet med andra aktörer är elitidrottsprogrammet High Performance Göteborg. Elitidrottsprogrammet drivs av RF-SISU Västra Götaland och finansieras av Göteborgs Stad och är en del av ett större kompetenscenter för elitidrotten som ska fungera som ett nav för föreningsidrottens, kommunens, akademins, näringslivets och andra aktörers stöd till stadens elitidrott. En möjlig utveckling av samarbetet är att arbetet integreras i GoCo Health Innovation Citys samverkansplattform för idrottsforskning, medicin och hälsa, GoCo Active. Göteborgs Stad för aktiva dialoger med de olika samverkansparterna om hur samarbetet kan utvecklas de närmsta åren.

Idrottsstaden Göteborg har starka resurser i stadens två riksidsrottsuniversitet och två riksidsrottsgymnasier. Idrottsutbildningarna ger elitsatsande idrottare bättre förutsättningar och en möjlighet att fortsätta vara verksamma i staden, vilket stärker Göteborg som en attraktiv stad för idrott. För att komma längre som idrottsstad är det viktigt att bygga vidare på den stödjande infrastruktur som finns i Göteborg.

Göteborgs Stads roll i samarbetet med andra aktörer ska präglas av att se till hela stadens bästa och värna en jämlik och jämställd idrott. För elitsatsningar kan det till exempel innebära att ta särskild hänsyn till idrotter med sämre förutsättningar och att dra nytta av elitidrottarnas funktion som ambassadörer för ungdomsidrottare i hela staden.

Samarbetet med akademien, föreningsidrotten, näringslivet och andra aktörer är inte bara viktigt för stödet till elitidrotten utan även för arbetet för en levande idrottsstad i allmänhet. Programmet slår fast att uppfyllelsen av programmets alla fyra mål är beroende av ett nära samarbete och dialog med stadens invånare, föreningsidrotten, näringslivet, akademien, regionen och andra berörda aktörer.

Besluts punkt d: Komplettera programmet med strategier för att stödja och utveckla ledare/tränare inom såväl bredd- som elitidrotten

Motiverade och kompetenta ledare är en förutsättning för att föreningsidrotten ska kunna växa. Samarbetet med RF-SISU Västra Götaland, som innefattar både utbildningsinsatser riktade till föreningsidrotten och ett ledarskapsprogram för unga ledare, är en viktig plattform för utvecklingen av stadens ledarskapsförsörjning.

För att stärka behovet av utvecklade insatser för ledarskapsförsörjningen har programmet kompletterats med en prioriterad strategi inom målområdet föreningsidrott. Den prioriterade strategin är formulerad enligt följande: *Göteborgs Stad ska tillsammans med föreningsidrotten vidareutveckla insatser för att främja ett hållbart ledarskap inom föreningsidrotten.*

Den prioriterade strategin tar fasta på behovet av ett hållbart ledarskap som förutsätter ett aktivt arbete både för att stärka ledare och för att rekrytera och behålla ledare inom föreningsidrotten. Beskrivningarna av ett hållbart ledarskap har utvecklats i programmet

som bland annat betonar betydelsen av ledare som trygga vuxna förebilder inom en förening.

Programmet har även förtydligat behovet av en god ledarskapsförsörjning inom elitidrotten. En god ledarförsörjning är viktig för en stark elitidrott och för att ge förutsättningar för framtida karriärer för stadens elitidrottare. Det kompetenscenter som RF-SISU Västra Götaland håller på att bygga upp i samarbete med Göteborgs Stad har därför ledarskapsförsörjning som en av flera strategiska inriktningar.

Besluts punkt e: Komplettera programmet med en skrivning om att fullmåttshallar är normen vid nybyggnation av skolidrottshallar

För att stadens invånare ska ha goda möjligheter att idrotta och ha en aktiv fritid behöver idrottsanläggningarna kunna användas i så stor utsträckning som möjligt. En aspekt av det är att skolidrottshallarna, där det är möjligt, utformas i fullmåttstorlek, det vill säga att hallarna ger förutsättningar för en spelplan motsvarande 40 gånger 20 meter. Handboll och futsal är två exempel på idrotter som i matchsammanhang behöver spela i hallar av fullmåttstorlek.

För att tydliggöra det har målområdet idrottsanläggningar kompletterats med en skrivning om att normen vid nybyggnation av skolidrottshallar är fullmåttstorlek.

Övriga justeringar i programmet

Efter att idrotts- och föreningsnämnden godkände programförslaget i december 2022 har idrotts- och föreningsförvaltningen genomfört en undersökning om göteborgarnas idrottsvanor. Idrottsvaneundersökningen 2023 riktar sig till ett slumpmässigt urval av Göteborgs invånare över 18 år och undersöker bland annat frågor om idrottsvanor, upplevd tillgänglighet till idrottsanläggningar och önskemål om idrottsanläggningar i staden. Resultatet kompletterar andra underlag som kommer användas i uppföljningen av programmet och bedöms kunna ge en bättre bild av i vilken utsträckning programmets mål är uppfyllda. Programförslaget har därför uppdaterats. De fyra målområdena har kompletterats med en till två indikatorer som baseras på idrottsvaneundersökningen.

För att underlätta i kommunikationen med föreningslivet och andra aktörer kommer programmet efter dess antagande ges en mer utvecklad layout med tillhörande bilder.

Johan Sävchage

Lotta Lidén Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef utveckling & ekonomistyrning